

Nr 146.

Av fröken **Hesselgren m. fl.**, *angående äldre kommunal- anställda barnmorskors pensionsförhållanden.*

I en vid 1928 års riksdag i andra kammaren av herr Wallerius och herr Magnusson i Kalmar väckt motion hemställes om förbättringar i vissa kommunalanställda barnmorskors pensionsförhållanden. Motionen avstyrktes av bankoutsnittet med den motiveringen, att barnmorskornas pensionsförhållanden så sent som 1926 varit föremål för riksdagens behandling, och att om staten skulle i större omfattning än som blivit följden av förenämnda vid 1926 års riksdag fattade beslut övertaga kostnaderna för dessa befattningshavares pensioner, skulle det kunna medföra icke önskvärda konsekvenser gentemot andra personalgrupper.

Riksdagen följde bankoutsnittet och avskog motionen.

Vid den diskussion, som i båda kamrarna uppstod vid frågans behandling, framkom emellertid från flera håll krav på att något skulle i saken åtgöras, och en önskan att frågan skulle upptagas till förnyad utredning.

Då i ovannämnda motion inget förslag om utredning förelåg, ha vi ansett oss nu böra i denna form bringa saken inför riksdagen i hopp att riksdagen måtte ge sin anslutning till en sådan åtgärd.

Den utredning, varom här är fråga, avser vissa kommunalanställda barnmorskors pensionsförhållanden. Det gäller således en grupp gamla och ofta utslitna människor, som under en lång följd av år nedlagt ett uppoffrande arbete i samhällets tjänst och som nu på grund av, att de icke ha det på något sätt sörjt för sin ålderdom, tvingas att fortsätta sitt arbete även sedan deras krafter och arbetsförmåga ej längre motsvara de krav, man i vår tid ställer på ett så viktigt kall som barnmorskans. Det måste kännas så mycket bittrare för dessa gamla, som staten genom barnmorskelagen av den 28 mars 1919 sörjt för, att denna grupp av yrkesutövare numera är tillförsäkrad reglerade löner och pension.

Genom riksdagens beslut med anledning av 1926 års utredning har riksdagen erkänt det berättigade i att lämna ett tillskott till dessa barnmorskors pensioner, fast de varit i kommunens tjänst och kommunen således egentligen skulle sörja för dem. Det sägs nämligen i riksdagsskrivelsen, att ehuru dessa barnmorskor icke varit i statens tjänst utan haft anställning i vederbörande kommuner, syntes enligt riksdagens förmenande staten likväl icke böra undandraga sig att lämna kommunerna sin medverkan till förbättring

i deras pensioner. De bestämmelser, som i detta syfte framgingo ur 1926 års utredning, ha emellertid på ett beklagligt sätt lämnat en hel grupp av dessa gamla barnmorskor utanför, nämligen dem, som haft så låg inkomst, att de ej kunnat komma in i barnmorskeförbundets pensionskassa, vilket är förutsättningen för statens bidrag. Andra åter få så låga eller inga bidrag av kommunerna, att deras hela pension kommer att belöpa sig till statsbidraget, som högst får gå upp till 180 kr., jämte deras egna insättningar, som oftast bli ytterst ringa belopp.

Förhållandena tyckas vara mycket olika i olika kommuner, och en från det allmänna igångsatt utredning är den enda vägen, varpå saken kan fullt klart framläggas. Att denna hjälp från statens sida är synnerligen välbehövlig, torde vara klart redan av de uppgifter, som på enskilt håll kunnat samlas och som vid frågans senaste behandling ställdes till utskottets förfogande.

Några farliga konsekvenser för staten av att här något vidga sin hjälpmöjlighet torde väl ej heller behöva befaras, då denna personalgrupp givetvis står i en särställning. Ej heller torde kostnaderna behöva bli så stora och dessutom komma dessa kostnader att med varje år minskas för att inom ej alltför lång tid helt försvinna, då dem det gäller i regel äro gamla, till och med mycket gamla människor.

På grund av vad som anförts hemställes,

att riksdagen ville i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla att Kungl. Maj:t ville föranstalta en skyndsam utredning av de äldre kommunalanställda barnmorskornas pensionsförhållanden samt till riksdagen inkomma med förslag till ordnande av desamma.

Stockholm den 21 januari 1929.

Kerstin Hesselgren

Gottfr. Karlsson.

Harald Åkerberg.

Alfred Petré.